

Lukinich Mihály

Lukinich Mihály birtokos, országgyűlési követ, kormánybiztos. Kismartonban született 1811-ben.

Lukinich Mihály a forradalom kitörése előtt a 100 hold körüli családi birtokán mintagazdaságot vezetett, tanácsaiért a szomszéd vármegyéből is felkeresték. A soproni felső járás szolgabírája volt 1842 és 1845 között. A Sopron megyei választások során lett képviselő, az 1848. június 27-én lebonyolított választási napon nagy szavazatkülönbséggel: a kapuvári kerület országgyűlési képviselőt 1631 szavazattal nyerte el, ellenfele Tar János 147 szavazatot szerzett. Ekkor Sopron vármegye országgyűlési követei a reformok hívei voltak: kismartoni kerület: Glózer Ferenc, nyéki kerület: gróf Széchenyi István, lövői kerület: Niczky Sándor, csornai kerület: Csupor Gábor.

Lukinich mandátumát az 1849. május 24-én tartott képviselőházi ülés semmisítette meg, mivel az országgyűlést nem követte Debrecenbe, és utána sem jelent meg, 1849. március 26-án törölték is az országgyűlési képviselők közül.

Jellasics szeptemberi támadásakor felajánlotta kardját Kossuthnak, aki azt nem fogadta el, rábízta a megye vezetését, és kinevezte a leváltott Niczky Sándor kormánybiztos helyére. Az OHB (Országos Honvédelmi Bizottmány) 1848. november 12-én nevezte ki Lukinichot Sopron vármegye és a benne lévő szabad királyi városok, Sopron, Ruszt és Kismarton kormánybiztosává. Ezt a tisztséget december 7-ig látta el. A schwechati vereség után az osztrák megszállás veszélye egyre fenyegetőbbé vált, Lukinich ebben a nehéz helyzetben is tudta a dolgát. A soproni piac termékeit az osztrákok számára elérhetetlenné tette, az Erzsébet napi nagyvásáron minden gabona és marhavásárt megtiltott. A hadivagyont Sopronból igyekezett kimenteni. Elrendelte, hogy a puskákat és az egyenruhának való anyagot a városból szállítsák el. A sorsára hagyott Sopronban a végső intézkedések megtétele jutott Lukinichnak.

A vármegye osztrák megszállása után Lukinich beállt katonának, a szabadságharc leverése után elfogták, Pestre vitték. A megtorló intézkedések megkezdődtek, Sopron vármegye első alispánját 1849. január 17-én utasította Rohonczy Ignác királyi biztos (akit Windischgrätz nevezett ki), hogy „felsőbb rendelkezés szerint” kobozza el Lukinich Mihály vagyonát.

Lukinich 1851-ben életfogytiglani várbörtönre Ausztriába került. A kiegyezés hozta meg számára a szabadulást. 1867-ben tért haza Szentmiklósról, a még ma is álló, akkor 90-es számot viselő udvarházába.

Az 1867-es országgyűlésen a 48-as párt tagja, képviselő volt.

Hasvízkórban hunyt el 1872. február 19-én, három nap múlva a szentmiklósi temetőben temették el.

Utolsó kívánságait gazdaasszonya és a községi orvos teljesítette: koporsójába helyezték azt a láncot, amit a börtönben viselt, s teteme mellé rakták egy pergamennel lezárt üvegbe a szívét, amit az orvos vett ki a halott mellkasából. Gazdaasszonya halála után a sírját senki sem gondozta, benőtte a gaz, s csak a 20. század második évtizedében bukkant elő újra a feledés homályából. Egy kriptakészítéskor a napszámosok ásója kemény tárgyba ütközött. A föld kitermelése után fémkoporsó került elő, amelyet felnyitottak és megtalálták benne a fent leírt „kellékeket”.

A „Vöröskereszt” mögött, egykori lakóháza falán 1988 óta emléktábla őrzi nevét (Mátyás kir. u. 1.). 1990. szeptember 29-én avatta fel a Fertőszentmiklósi Községvédő és Községépítő Egyesület az országgyűlési képviselő és kormánybiztos síremlékét a fertőszentmiklósi temetőben.

Irodalom:

Emlékezet, kultusz, történelem : tanulmányok az 1848/1849-es forradalom és szabadságharc 150. évfordulója alkalmából / szerk. Hudi József és Tóth G. Péter ; [közread. a] Laczkó Dezső Múzeum Veszprém : Laczkó Múzeum, 1999 In: Rendszerváltások. A megye In: Dominkovits Péter Pályaképek. Sopron vármegyei tisztviselők 1848-ban p. 95-110.

Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára 1848-1849-es iratanyaga (Sopron, 1999) Sopron város levéltárának 1848-1849-re vonatkozó iratai

Hermann Róbert: Niczky Sándor kormánybiztosi jelentései 1848. szeptember 24. - november 17. In: Házi Jenő emlékkönyv. Sopron 1993. p. 349-379.

Rozsonits Géza: Fertőszentmiklós rövid története és látnivalói Fertőszentmiklós : Rozsonits Géza, [1992]

ifj. Sarkady Sándor: A Soproni Nemzetőrség 1848-ban Sopron : Edutech Kiadó, 1998